

MILJÖARBETE I SKOLA OCH FÖRSKOLA

Miljöarbete med barn och unga i fokus

ÖSTERSUNDS
KOMMUN
STAAREN TJELTE

Viktorija Viklander
2022-04-25

Vad gör jag?

- Samordnar miljöarbetet på barn- och utbildningsförvaltningen
- Miljöledningssystemet och interna miljörevisioner
- Stöd till rektorer och miljöombud
- Lagefterlevnad och egenkontroll
- Kontakt med måltidsservice – utvecklar arbete med hållbara måltider och minskat matsvinn
- Inomhusmiljöutredningar

Vad är er roll som miljöombud?

- En resurs och stöd till kollegor och rektor
- Förmedla kunskap och nyheter
- Informera nyanställda om miljöarbete
- Ta fram och revidera mål
- Se till att miljöarbetet kommer in i pedagogiken
- Genomföra aktiviteter för att underlätta och uppmärksamma miljöfrågan
- Driva frågor inom prioriterade områden på den egna arbetsplatsen.
- Vara ögonen på arbetsplatsen – fungerar det som det ska/borde?

Miljöpåverkan i skolor och förskolor

Vi ska arbeta med att minska den negativa påverkan från detta:

- Energi
- Transporter
- Avfall
- Måltiden
- Kemikalier
- Skolgårdarna
- Barnen

Prioriterade områden i skolan

- Kemikalier
  - Inventering
  - Förvaring
  - Bedöma riskkällor
  - Fasa ut onödiga kemikalier
- Avfall
  - Hantera farligt avfall
  - Sopsortering och avfallshantering
  - Fasa ut engångsplast
- Hållbar mat
  - Minskat matsvinn
  - Ekologiskt och närproducerat
  - Klimatsmart
  - Förståelse för miljö genom mat
  - Lära känna en variation av råvaror och maträtter

Prioriterade områden i förskolan

- Giftfri förskola
  - Lekmiljöer och leksaker
  - Rum
  - Möbler
  - Utemiljöer
- Hållbara utemiljöer
- Avfall
  - Förbättra hanteringen
  - Fasa ut engångsplast
- Hållbar mat
  - Lära känna maten
  - Minskat matsvinn
  - Förståelse för ursprung
  - Se hur maten blir till
  - Vänja sig vid vegetarisk mat

Att lära om miljö och hållbarhet - positiv miljöpåverkan

Barnen som budbärare och framtida aktörer

- Skapa förståelse för miljö
- Visa goda exempel
- Göra det lätt att göra rätt
- Kollektiv förändring
- Aktörer med förändringsvilja
- Positiv framtid
  - Exempel – Resan till FN-konferensen
- Nå medborgare vi inte annars når

Utemiljöer

- Skapa förståelse för natur och miljö
- Naturmaterial
- Giftfri
- Lekfull
- Ekosystemtjänster
- Odling
- Biologisk mångfald
- Gröna stråk

Biologisk mångfald och ekosystemtjänster

- Bygga miljöer för djur och natur
  - Naturliga material
  - Mycket blommor, växter och träd
  - Städa inte för mycket ute
  - Minska andel hårdgjord yta
- Positiv miljöpåverkan
  - Mångfald
  - Buffra vatten vid regn och översvämning
- Odling
  - Lärorikt för barn
  - Matproduktion
  - Ekosystemtjänster
  - Hem för växter, djur och insekter
- Klimatanpassning
  - Minska översvämning
  - Neutralisera värme och solinstrålning

Måltiderna

- Förstå matens påverkan
- Lekfullt lärande om mat och miljö
  - Få erfarenhet av olika rätter, råvaror
  - Testa smaker, konsistens, lukter
- Måltidspedagogik
  - Veckans grönsak
  - Råvaror i pedagogiken
  - Maten som inspiration i andra ämnen
- Minska matsvinn
  - Barnen blir budbärare till föräldrarna/medborgarna
- Odlar i fönstren
  - Återbruka grönsaker

Informationsmaterial

ÖSTERSUNDS
KOMMUN
STAAREN TJEFELTE

ÖSTERSUNDS
KOMMUN
STAAREN TJEFELTE

Vi bidrar till bättre klimat – äter upp all vår mat

ÖSTERSUNDS
KOMMUN
STAAREN TJEFELTE

Släng inte maten – ät upp från faten

ÖSTERSUNDS
KOMMUN
STAAREN TJEFELTE

Alla barnen fick köttbullar utom Igor. Han fick rester från igår.

ÖSTERSUNDS
KOMMUN
STAAREN TJEFELTE

Nyfiken i en strut? Testa nåt annat än det som tagit slut!

Giftfri förskola och skola

- Inomhusmiljöerna
- Ställa krav i upphandlingen
- Fortsätta arbeta med att fasa ut farliga kemikalier
- Prioritera utemiljöerna
- Samverka kring laborationer
- Prioritera att inventera och riskbedöma märkningspliktiga kemikalier

Avfall

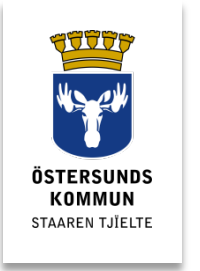
- Sortera med barnen
- Låt barnen ta ansvar
- Projektet Vårstädningen!
- Sorteringsmonster
- Praktisera hos verksamhetens städpersonal?

ÖSTERSUNDS
KOMMUN
STAAREN TJELTE

Kontaktuppgifter

- Teamsgrupp för miljöombud
- Mail:
viktor.viklander@ostersund.se
- Telefon: 076-045 58 80
- Insidan
  - [Barn- och utbildningsförvaltningens sida](#)
  - [Miljöhandboken](#)
- Om något inte fungerar:
  - Meddela i DF respons

Tack!

Viktoria Viklander

Viktoria.viklander@ostersund.se

076-045 58 80

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÆLTE